

Kartičky ve výuce – pokročilejší

V opakování slovní zásoby i ve výuce obecně mají kartičky (flashcards) se slovní zásobou své důležité místo. Možností, jak přesně budou vypadat a jak je jednotliví účastníci lekce (ať už učitel nebo studenti) využijí, je celá řada.

Jaké ale použít u pokročilejších žáků?

1) KUFŘ

Aktivita se dá aplikovat v několika variantách. Ta nejméně náročná na přípravu je, že učitel popisuje vlastními slovy slovo na kartičce a úkolem studentů je ho co nejrychleji uhádnout.

Popis slova můžeme také zadat samotným studentům. Je dobré, pokud se alespoň v lavici otočí směrem ke svému publiku, aby se nestalo, že popis směřují pouze k vám jako k učitelům.

Můžeme-li aktivitě věnovat alespoň 15-20 minut, soutěží studenti ve dvou týmech proti sobě. Na úvod je vyzveme, aby si vymysleli název týmu, což je vlastně sama o sobě konverzační aktivita, ve které musí vyjádřit svůj názor. Poté se střídají na pozici toho, který popisuje, a za každé slovo uhodnuté v limitu získá tým bod.

Na začátku si musíme ujasnit, zda mohou stále hádat oba týmy, či hádá pouze tým popisujícího studenta. Je třeba se také rozhodnout, jestli dát delší časový úsek (např. 3 minuty) a pokud tým získá bod, může student automaticky brát další kartičku a popisovat ji, což je vhodné, máme-li kartiček dostatek, nebo jestli dát kratší časový úsek (např. 30 vteřin - 1 minuta) s tím, že popisující student může svému týmu dopomoci pouze k zisku jednoho bodu, což je nutné, máme-li kartiček spíše méně. Poslední věcí, kterou je dobré specifikovat, je to, jak postupujeme v případě, že popisující student slovo na kartičce nezná. Můžeme mu například neznalost prominout, slovo odložit a nabídnout další s tím, že byl-li by výsledek mezi oběma týmy nerozhodný, přihlídneme také k počtu odložených kartiček.

V závislosti na našich vztazích s konkrétní skupinou tato aktivita přímo vybízí k soutěžení o nějakou cenu. Osvědčila se například nějaká typicky česká cukrovinka, která se dá rozdělit a ke které můžeme doplnit nějaký vlastní zážitek (např. esíčka, u kterých se většinou lidé dělí na fanoušky kakaových nebo skořicových, což můžeme studentům vyložit jako českou anekdotu).

2) SLOVA DO VĚT

Studenti si vylosují kartičku se slovem a jejich úkolem je použít dané slovo ve větě tak, aby navazovala na předchozí větu spolužáka, takže dohromady skládají příběh. Je vhodné, když první větu řekne ze své pozice učitel, protože někdy potřebuje studentská fantazie pomoci. První větou tak můžeme směr příběhu trochu korigovat jako tradiční (Bylo nebylo, v jednom domě na kopci žila žena...) nebo experimentální (Žil byl jednou jeden robot, který si zoufale toužil najít kamarády...).

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

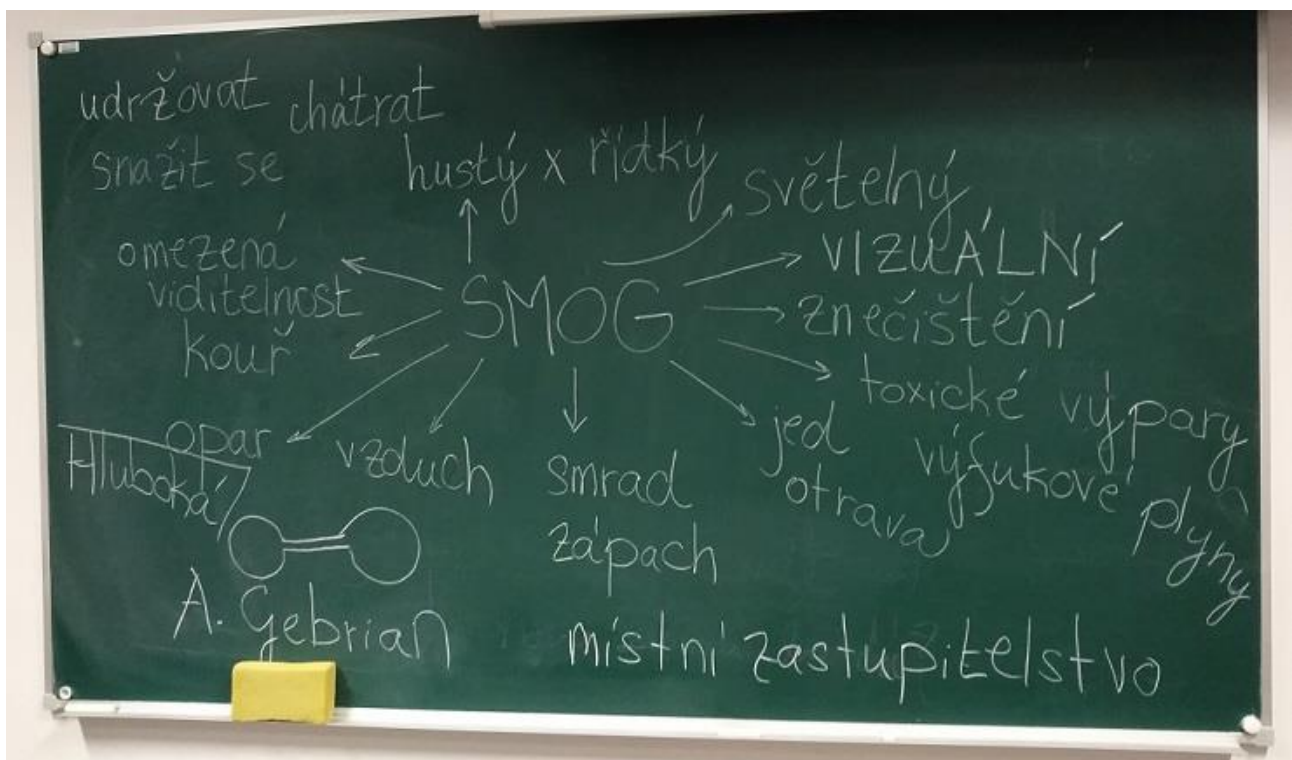

Příběh mohou studenti tvořit buď v mluvené podobě (rychlejší), nebo se střídat v psaní na tabuli, což zabere víc času, ale zároveň máme takovou "instantní" kontrolu nad jejich písemným projevem.

Variace na danou aktivitu spočívá v tom, že si studenti losují kartičku a dané slovo musí použít v otázce, kterou směřují na někoho ze třídy. Tato verze se hodí v případě, že se skupina ještě moc nezná a chceme, aby si studenti nějak nenásilně zopakovali svá jména, naopak v případě zaběhnuté skupiny je zajímavé pozorovat, jak si studenti vzájemně vytvářejí otázky doslova na míru (a někdy také na tělo).

V další verzi této hry si studenti postupně losují jednu, dvě nebo tři kartičky a musí tedy vytvořit větu s jedním vybraným slovem, se dvěma a se třemi, což postupuje od nejjednoduššího úkolu k nejsložitějšímu. Zároveň je můžeme vyzvat k tomu, aby věty zapsali, čímž opět můžeme ověřit i úroveň jejich psaného projevu.

3) BRAINSTORMING

K následující aktivitě nám bude stačit pouze jedna vylosovaná kartička. Slovo napíšeme doprostřed tabule a vyzveme studenty, aby řekli co nejvíc asociací, které s daným slovem mají. Zapisujeme je na tabuli, případně třídíme do skupin, pokud je to možné.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

Můžeme studenty také vyzvat k tomu, aby ze slova na kartičce odvozovali další slovní druhy. V takovém případě není na škodu zopakovat i teoretické názvosloví, neboť často vyjde najevo, že by slova sice znali, ale termíny typu podstatné jméno, sloveso a spol. jsou jim zcela cizí.

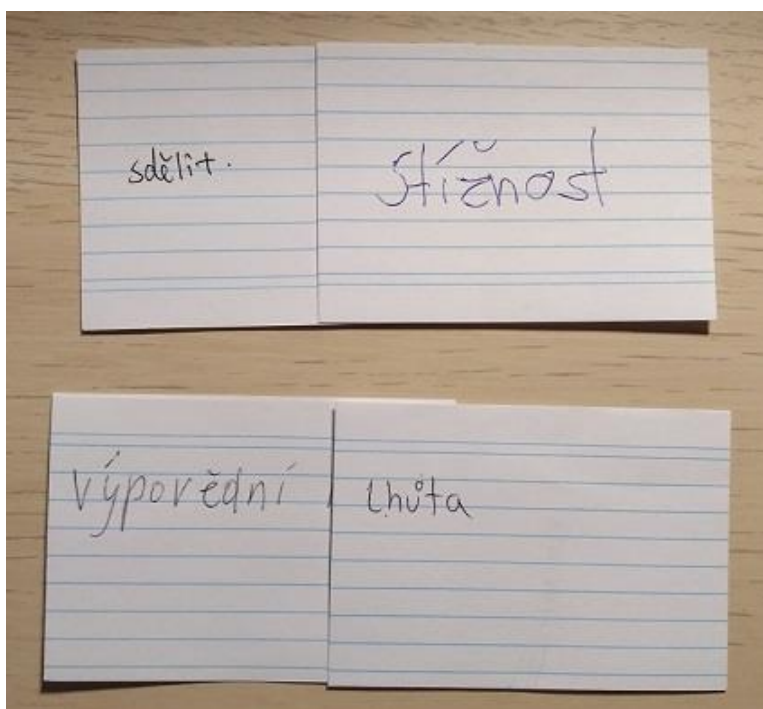
Závěrem je opět možné studenty vyzvat, aby si vybrali tři nová slova, která se v brainstormingu objevila, a ta použili ve vlastních větách.

4) KDO JSEM? / CO DĚLÁM?

Tato aktivita se bude nejlépe využívat na podstatná jména a slovesa. Jeden student si z balíčku vylosuje kartičku a úkolem ostatních je pomocí otázek vypátrat, jaké slovo se na ní nachází. Mohou se ptát pouze uzavřenými otázkami, na které je možné odpovědět ano/ne.

Pokud hrajeme verzi se slovesy, je možné inkriminované sloveso nahradit nějakým imaginárním, např. blablblit, které ovšem časujeme podle adekvátního modelu: "Blablblíš někdy brzy ráno?", čímž aktivitě dodáme humorný rozměr.

5) SLOVNÍ SPOJENÍ NA ROZDĚLENÍ DO DVOJIC

Kartičky můžeme i využít jako startovní bod k hlavní aktivitě, pokud potřebujeme rozdělit skupinu na dvojice a zároveň do tohoto rozdělení chceme začlenit prvek náhody. Musíme si předem vybrat

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

kartičky, které spolu nějak logicky souvisí, např. přídavné jméno + podstatné jméno, podstatné jméno + sloveso atd. Je dobré vybrat dvojice tak, aby bylo jedno ideální řešení, přičemž samozřejmě můžeme chybějící slova na kartičky i sami doplnit. Pro tuto aktivitu je nejlepší, pokud studenty vyzveme, aby přišli k nám před tabuli, a každý z nich si přitom losuje jednu kartičku. Potom je jejich úkolem najít partnera, který má pasující druhou část. Záleží na nás, zda budeme chtít, aby si pouze říkali slova a vyhodnocovali, zda sedí k sobě, nebo zda budeme požadovat, aby své slovo na kartičce neřekli přímo, ale třeba popsali (to se pochopitelně hodí, pokud můžeme již samotnému rozdělování do dvojic věnovat více času).

Nakonec společně vyhodnotíme, jaká slovní spojení vznikla, a máme-li na to čas, mohou ještě jednotlivé dvojice vymyslet větu, ve které své slovní spojení využijí. Pak už si studenti opět sednou a pokračují s hlavním úkolem, pro který jsme je potřebovali rozdělit.

6) SLOVNÍ SPOJENÍ A HLEDÁNÍ SOUVISLOSTÍ

Pokud potřebujeme trochu probudit tvořivost studentů, můžeme je vyzvat, aby si z celého balíčku kartiček vybrali náhodné dvě a pokusili se mezi nimi najít nějakou souvislost. Dejme tomu, že si někdo vylosuje kartičky POŠKRÁBAT a POPLATKY. Může tedy konstatovat, že se ta slova jako slovní druhy sice liší, ale že obě začínají na písmeno P. Nebo může jít trochu dál a říct, že pokud nám budou zvýšeny *poplatky* za vodu a topení, povede to k latentnímu stresu, který způsobí, že se budeme muset častěji nervózně *poškrábat* na hlavě.

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

